

OPINIONS

Nº 73 - Any 2016

L'efecte Pigmalión

[Diu la llegenda que Pigmalión va ser rei de Xipre, sacerdot, escultor i que va buscar durant moltíssim temps una dona amb qui casar-se. Però, havia de ser una dona perfecta.

Frustrat en la seva recerca, va decidir deixar-ho estar i dedicar el temps a crear escultures, la major part femenines, per compensar l'absència d'una dona real.

Durant molts anys en va fer moltes, però cap el satisfieia, en totes trobava un defecte o altre.

Un dia, es va sentir atret per la blancor i la puresa d'un bloc de marbre i va començar a treballar-lo. A mida que el cisellava s'anava obsessionant amb aquell marbre doncs volia que sortís una obra insuperable.

A còpia de dedicació i esforç, va esculpir una dona, amb tanta bellesa, que va acabar enamorat perdudament d'ella i, el seu amor es va fer tan intens, que pregava als déus un dia rere altre, que donessin vida a qui omplia el seu cor per poder demostrar-li el seu amor de manera real, i, alhora, ser correspost per ella.

Afroditia, deessa de l'amor, va escoltar les seves súpliques i, una nit, mentre Pigmalión dormia, va aparèixer en el seu somni tot dient: <<Degut a la teva perseverança demanant ser escoltat, et mereixes ser feliç, i, per això, dono vida a l'escultura que tant estimes, però amb la condició que, de per vida: l'estimis, la respectis i la defensis de qui la injuriï o menyspreï amb paraules o amb fets>>.

Pigmalión es va despertar de sobte, i dirigint-se precipitadament cap a l'estàtua la va tocar i va notar que la fredor i la rigidesa del mabre havia desaparegut.

Una vegada constatat que el seu desig s'havia fet realitat, ple de joia, va seguir acariciant-la abraçant-la, palpant-la, besant-la... i, va ser correspost. La va anomenar Galatea i per sempre més va ser la seva esposa, companya i amant.]

I així va ser com, degut a la perseverança, en demanar als déus un miracle, l'esforç posat en el treball i la confiança en ell mateix, la seva estàtua més preada, es convertí en humana.

No deixa de ser una llegenda però ha estat la base perquè, els darrers anys, s'hagin fet diversos estudis sobre la reacció d'un infant o adolescent durant el seu aprenentatge i, la gran influència que té l'entorn per modificar el seu comportament.

Uns d'aquest estudis el van fer els psicòlegs Rosenthal i Jacobson, els quals, durant un temps, van estar en contacte amb alumnes de tota mena: rics, pobres, intel·ligents, mandrosos, una mica totxos... i, van arribar a la conclusió que:

l'estimulació i una bona influència, poden modificar un comportament de negatiu a positiu, o, a l'inrevés, un nen espavilat però tractat amb indiferència o menyspreu, pot ocasionar-li rebel·lió i indisciplina que poden durar de per vida

¿Recordeu la pel·lícula "My fair lady", on el narcisista professor de l'alta societat (George Shaw) aconsegueix convertir a una noia desmanegada i analfabeta (Audrey Hepburn) en una dama model d'ètica i estèticament exquisida?

Doncs la pel·lícula es va basar en el que grans entesos anomenaven "l'efecte Pigmalión".

Quantes vegades en gent propera o estranys hem sentit frases imperatives com... << No facis això o allò... ves que dirà la gent amb la manera de comportar-te... ets desobedient... no faràs res de bo a la vida... o, ¡¡hauries d'aprendre del teu germà o de..., ell sí que és creient, treballador i arribarà molt lluny!! >>

Hi ha hagut tendència a lloar a qui semblava podia acomplir les expectatives que s'havien dipositat en ell/a i, a renyar o menysprear, a qui no feia el que es creia era "l'adequat" o el que més li "convenia", obviant rotundament el que desitjava i que, probablement, l'hagués fet feliç.

Si des de petit els comentaris emesos a través de pares, avis, germans, familiars, mestres etc. han estat negatius, pot haver ocasionat, a qui ha rebut aquests tipus de missatges, una falta de valoració de sí mateix i, molt probablement, hagi acabat sent incapaç de realitzar el que s'havia proposat. No perquè no hagués tingut prou capacitat o habilitat per fer-ho, sinó perquè el seu entorn va estar dictatorial i gens encoratjador.

Sembla que en l'actualitat s'està variant aquest comportament en la família i educadors i, quan algú mostra il·lusió o habilitat per fer alguna cosa se l'estimula perquè segueixi endavant.

Si analitzem les biografies de grans genis (dones i homes), que al llarg de la història han fet enormes aportacions a la humanitat en els camps de la ciència, l'art, l'esport, l'empresa i altres, veurem que quasi sempre hi ha hagut una persona que tenia una forta esperança dipositada en ells i els estimulava, i que, sense aquesta persona, probablement la vida del geni, de la persona triomfadora o de la que ha tirat endavant amb senzillesa però, sense desànim, hauria estat radicalment diferent.

"L'efecte Pigmalión" a part de tenir una explicació psicològica en té una altra no menys important: la científica. Avui sabem que, quan algú confia en nosaltres i ens fa partícip d'aquesta confiança, el nostre sistema límbic (una part del cervell que fonamenta l'aprenentatge, conducta i memòria), accelera la velocitat del nostre pensament, incrementa la nostra lucidesa, la nostra energia i, en conseqüència la nostra atenció, eficàcia i eficiència.

En definitiva: s'ha de tenir en compte que la capacitat percebuda tant de l' infant com de l'adolescent es modela en gran mesura pel que diem.

Epíleg:

No és descabellat afirmar que comentaris o ajudes que vam rebre de petits de persones del nostre entorn, van modificar les nostres vides, a vegades per bé, a vegades... no tant.

¿És bo que els altres alterin la nostra manera de pensar o el nostre comportament sense donar lloc a que cadascú desenvolupi una idea pròpia del que vol aconseguir a la vida? ¿Ens hem acomodats al que volen els altres per por al fracàs o per mandra? ¿Hem intentat dur a terme algun projecte o hem deixat de fer-lo perquè no hem tingut ningú que ens transmetés motivació?.

¡¡Quantes frustracions, desànim i crisis interiors, s'han produït al llarg de la vida per causa de comentaris inapropiats!! O al revés, ¡¡quant agraïment sentim cap a persones que amb la seva paciència i dedicació, ens van ajudar en moments crítics que anàvem perduts i no sabíem on dar-la.

Hauríem de posar especial atenció en com expressem i transmetem els nostres pensaments negatius vers qui és sensible, vulnerable o està en ple desenvolupament físic o afectiu, doncs podem ocasionar una angoixa, que no el deixarà madurar com a persona.

No és que no sigui convenient, de tant en tant, emetre o escoltar la saviesa que proporciona l'experiència, però, la confiança en nosaltres mateixos, l'esforç, i la perseverança ens farà viure el dia a dia en positiu i, alhora, amb aquesta actitud, poder realitzar molts dels nostres somnis.

La vida passa de pressa i el que no fem avui pot ser que, quan ja no siguem a temps, lamentem no haver portat a terme el que tant desitjàvem, per mandra, per malfiança o per indecisió.

Maria Mercè Usón